

POSELSTVÍ PAPEŽE JANA PAVLA II. K POSTNÍ DOBĚ 2002

VYDAL SEKRETARIÁT ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCE
PRAHA 2002
(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

„*Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte*“ (Mt 10,8)

Nejdražší bratři a sestry!

1. Chystáme se projít postní pouť, která nás přivede ke svátečním oslavám ústředního tajemství víry – tajemství utrpení, smrti a vzkříšení Ježíše Krista. Připravujeme se k prožití příhodného času, ve kterém církev zve všechny věřící, aby rozjímali o díle spásy, které náš Pán završil na kříži. Spásonosný plán nebeského Otce se dovršil tím, že se jednorozený Syn svobodně a bezvýhradně daroval lidem. „Nikdo mi ho (život) nemůže vzít, ale já ho dávám sám od sebe“ (Jan 10,18), říká Ježíš, čímž jasně potvrzuje, že naprosto dobrovolně vydává svůj život za spásu světa. Aby potvrdil, že se skutečně jedná o veliký dar lásky, náš Vykupitel dodává: „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život“ (Jan 15,13).

Postní doba, mimořádná příležitost k obrácení, nám pomáhá kontem-plovat toto nádherné tajemství lásky. Je návratem ke kořenům víry. Roz-jímáme-li o vykoupení, o nevýslovném daru Boží milosti, nemůžeme si neuvědomit, že to vše jsme obdrželi výlučně z láskyplné Boží iniciativy. Jelikož chci rozjímat právě o tomto aspektu tajemství spásy, zvolil jsem jako téma postního poselství na tento rok slova našeho Pána: „*Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte*“ (Mt 10,8).

2. Bůh nám zcela dobrovolně dal svého Syna. Kdo z lidí si kdy mohl zasloužit podobnou výsadu? Svatý Pavel říká: „Vždyť všichni jsou hříšníci a nedostává se jim Boží spásy. Z jeho milosti však docházejí ospravedlnění zdarma“ (Řím 3,23–24). Bůh nás miloval nekonečně milosrdnou láskou a nezastavil se ani před tím, že hřích vážně narušil život člověka. Dobrotivě se sklonil k naší nemohoucnosti a učinil z ní příležitost, aby nově a hojněji vylil svou lásku. Církev bez přestání hlásá toto tajemství nekonečné Boží dobroty a opěvuje svobodné Boží roz-hodnutí a přání člověka neodsoudit, nýbrž jej znovu přivést ke společ-tenství s Bohem.

„*Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte.*“ Kéž se tato slova evange-lia rozezní v srdci každého křesťanského společenství při kajícím pu-to-vání vstříc Velikonocům. Postní doba, která nás obrací k duchovnímu rozměru tajemství smrti a vzkříšení našeho Pána, ať všechny křesťany

přivede k hlubokému úžasu nad velikostí daru, kterého se nám dostalo. Ano! Zadarmo jsme dostali. Není snad náš život úplně proniknut Božím dobrodiním? Božím darem je vznik života i jeho podivuhodný rozvoj. Právě proto, že se jedná o dar, nemůžeme lidskou existenci chápat jako majetek nebo soukromé vlastnictví, byť by nás schopnosti, kterými dnes lidstvo disponuje pro zkvalitňování života, mohly vést k přesvědčení, že se člověk stal „pánem“ nad životem. Objevy v oboru lékařství a biotechnologií občas skutečně vedou člověka k tomu, že se považuje za stvořitele sebe sama a podléhá pokušení manipulovat „stromem života“ (Gn 3,24).

Také zde je třeba zdůraznit, že ne všechno, co je technicky dosažitelné, je také dovolené z morálního hlediska. Snaha vědy zajistit člověku takovou kvalitu života, která by lépe odpovídala lidské důstojnosti, je sice hodná našeho obdivu, ale nesmíme nikdy zapomenout, že lidský život je dar a tuto svou hodnotu si uchovává i tehdy, je-li poznamenán utrpením a omezeností. Tento dar je proto nutné stále přijímat a milovat. Zdarma jsme svůj život přijali, zdarma jej máme nabídnout ve službě druhým.

3. Postní doba nám opět představuje Krista, který se za nás obětoval na Kalvárii, a jedinečným způsobem nám dává poznat, že Kristus vykoupil život celého lidstva. Skrze Ducha Svatého obnovuje Kristus náš život a dává nám účast na svém božském životě, uvádí nás do niterného vztahu s Bohem a dává nám zakoušet jeho lásku. O tomto vznešeném daru má každý křesťan vydávat svědectví. Svätý Jan píše ve svém evangelii: „*Věčný život pak je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista*“ (Jan 17,3). Tento život jsme obdrželi při křtu a máme jej neustále rozvíjet a věrně na něj odpovídat osobně i jako společenství modlitbou, slavením svátostí a svědectvím života podle evangelia.

Jestliže jsme svůj život zadarmo přijali, máme jej také zadarmo darovat svým bratřím. Ježíš to vyžaduje od svých učedníků, když je jako své svědky posílá do světa: „*Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte.*“ Prvním darem, který máme věnovat svým bližním, je životní svatost, která dosvědčuje velkorysost Boží lásky. Postní putování ať je pro všechny věřící jedním velikým pozváním k prohloubení tohoto našeho zvláštního povolání. Všichni, kdo jsme uvěřili, musíme otevřít svůj život velkorysosti a bezvýhradně se věnovat Bohu i bližnímu.

4. „*Máš něco, co bys nedostal?*“ (1 Kor 4,7), ptá se svätý Pavel. Z tohoto vědomí pak vychází požadavek milovat bližní a věnovat se jim. Úkol pomáhat potřebným je tím naléhavější, čím větší nouzi tito lidé zakoušejí. Nedopouští Bůh snad, aby lidé trpěli nedostatkem, protože chce, abychom jim vycházeli vstříc, a osvobozovali se tak od svého sobectví a učili se žít opravdovou evangelijní lásku? Ježíšův příkaz je jasný: „*Jestliže milujete ty, kdo milují vás, jakou budete mít odměnu? Copak to nedělají i celníci?*“ (Mt 5,46). Svět hodnotí vztahy k druhým lidem na základě úroků a zisků, čímž se stále víc upevňuje v egocentrické vizi existence, ve které příliš často chybí místo pro chudé a slabé. Každý, i ten nejneschopnější člověk musí však být přijímán a milován proto, že je to člověk, bez ohledu na přednosti a vady. Naopak: v čím větší obtížích se nachází, tím více konkrétní lásky mu máme prokázat. Právě tuto lásku dosvědčuje církev prostřednictvím nesčetných institucí, které se starají o nemocné, utlačované, chudé a vykořisťované lidi. Křesťané se tak stávají apoštoly naděje a budují civilizaci lásky.

Velmi příznačné je to, že Ježíš pronesl slova „*Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte*“ právě v okamžiku, kdy posílal své apoštoly, aby šířili evangelium spásy – první a nejdůležitější dar, který dal lidstvu. Chce, aby se jeho království, které se přiblížilo na dosah (srov. Mt 10,5), šířilo skrze skutky nezištné lásky jeho učedníků. Tak to dělali apoštolové na úsvitu křesťanství a každý, kdo se s nimi setkal, mohl poznat, že přinášejí poselství, které je svým významem převyšuje. Stejně jako tehdy se i v současnosti stává dobro, které konají věřící, znamením a často přímo pobídkou k víře. Jestliže křesťan – podobně jako milosrdný Samaritán – vychází vstříc potřebám svého bližního, jeho pomoc se nikdy neomezuje pouze na hmotnou rovinu, ale vždy je to zároveň zvěst o Božím království, která lidem přináší pravý smysl života, naděje a lásky.

5. Nejdražší bratři a sestry! Ať je naší přípravou na postní dobu právě účinná velkodušnost vůči nejchudším bratřím! Jestliže jim otevřeme svá srdce, budeme si stále více uvědomovat, že naše darování se druhým je jen odpovědí na celou řadu darů, kterými nás neustále obohacuje náš Pán. Zadarmo jsme přijali, zadarmo dávejme!

Jaké období by mohlo být vhodnější pro toto svědectví štědré lásky, kterou dnešní svět tak potřebuje, než tato postní doba? V samotné lásce, kterou k nám Bůh chová, je obsažena výzva, abychom se velkodušně darovali druhým. Děkuji všem laikům, řeholníkům i kněžím, kteří ve

všech částech světa vydávají svědectví lásky. Kéž je tomu tak v životě každého křesťana, ať už se nachází v jakékoliv situaci.

Tímto postním putováním kéž nás provází Maria, Panna a Matka krásného milování a Matka naděje. Všechny vás ujišťuji svou vroucí modlitbou a všem – především těm, kdo každodenně pracují na nejrůznějších ‚frontách‘ křesťanské lásky – uděluji své zvláštní apoštolské požehnání.

Vatikán 4. října 2001, svátek sv. Františka z Assisi.

A handwritten signature in black ink, reading "Joannes Paulus II" in a cursive script. The signature is centered on the page.

Přehled dokumentů, které ČBK vydala v této řadě:

1. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1994
2. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě 2. světového dne nemocných
3. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1994
4. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti IX. a X. světového dne mládeže 1994–1995
5. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni modliteb za povolání
6. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1994
7. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXVIII. světovému dni sdělovacích prostředků 15.5.1994
8. Dopis papeže Jana Pavla II. rodinám
9. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1994–1995
10. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1995
11. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě 3. světového dne nemocných 11. 2. 1995
12. List papeže dětem u příležitosti roku rodiny
13. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1995
14. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1995
15. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni modliteb za povolání
16. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIX. světovému dni sdělovacích prostředků 28.5.1995
17. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1996
18. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě 4. světového dne nemocných 11. 2. 1996
19. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k postní době 1996
20. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1996
21. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti XI. světového dne mládeže 1996
22. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1996 v jubilejním roce jeho kněžského svěcení
23. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni modliteb za povolání 28. 4. 1996
24. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1997
25. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k přípravě na 5. světový den nemocných 11. 2. 1997
26. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1997
27. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1997
28. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1997
30. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni sdělovacích prostředků 11. 5. 1997
31. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1998
32. Poselství papeže Jana Pavla II. k 6. světovému dni nemocných, Loreto 11. 2. 1998
33. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1998
34. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1998
35. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1998
36. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni modliteb za povolání 3. 5. 1998
37. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni sdělovacích prostředků 24. 5. 1998
38. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1999
39. Poselství papeže Jana Pavla II. k přípravě 7. světového dne nemocných 11. 2. 1999
40. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době
41. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1999
42. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. ke XXXVI. světovému dni modliteb za povolání 25. 4. 1999
43. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1999
44. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni Sdělovacích prostředků 16.5. 1999
45. *Incarnationis mysterium* Bula k vyhlášení Velkého jubilea roku 2000
46. List papeže Jana Pavla II. umělcům
47. List papeže Jana Pavla II. starým lidem
48. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 2000
49. Poselství papeže Jana Pavla II. k 8. světovému dni nemocných

50. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době
51. Poselství papeže Jana Pavla II. o putování na místa spjatá s dějinami spásy
52. Poselství papeže Jana Pavla II. k světovému dni uprchlíků 2000
53. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2000
54. Poselství papeže Jana Pavla II. ke XXXVII. světovému dni modliteb za povolání 14. 5. 2000
55. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIV. světovému dni sdělovacích prostředků 4. 6. 2000
56. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. 1. 2001
57. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. 2. 2001
58. Apoštolský list Jana Pavla II. daný motu proprio k prohlášení svaté Brigity Švédské, svaté Kateřiny Sienské a svaté Terezie Benedikty od Kříže za spolupatronky Evropy
59. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2001
60. Novo millennio ineunte – apoštolský list papeže Jana Pavla II. na závěr jubilejního roku 2000
61. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2001
62. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVIII. světovému dni modliteb za povolání 6. 5. 2001
63. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni sdělovacích prostředků 27. 5. 2001
64. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXII. světovému dni cestovního ruchu 27. 9. 2001
65. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. 1. 2002
66. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. 2. 2002
67. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2002